

Vergaderjaar 2024–2025

31 936

Luchtvaartbeleid

Nr. 1227

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 april 2025

Op 21 februari 2025 is de Kamer geïnformeerd over de voorgenomen nieuwe indeling van het luchtruim (het «Schetsontwerp») met bijbehorende effectanalyses, evenals over de projecten Hoger Naderen (Kamerstuk 31 936, nr. 1218). Met deze projecten werkt het programma Luchtruimherziening aan een slimmere en betere indeling van het luchtruim. Dit past bij het bredere kabinetsbeleid om meer ruimte voor Defensie te creëren en de hinder en uitstoot rondom civiele luchthavens terug te dringen.

De Kamer heeft verzocht om een externe commissie in te stellen om *de nut en noodzaak van een vierde aanvliegroute [...] naar Schiphol, [te] beoordelen in het licht van de veranderende omstandigheden en om hierbij representanten van de omgeving te betrekken*¹. Hierbij informeer ik u cf. toezegging². Nadat het kabinet heeft ingestemd met instelling van de Adviescommissie uitvoering Programma Luchtruimherziening om invulling te geven aan deze verzoeken. De Minister van IenW is, in overeenstemming met de Staatssecretaris van Defensie, de instellend bewindspersoon voor de commissie.

Aanleiding voor de instelling van de commissie waren zorgen over de komst van een vermeende vierde aanvliegroute in het nieuwe ontwerp voor de luchtruimindeling. Aangezien deze vierde aanvliegroute geen onderdeel uitmaakt van het gepubliceerde Schetsontwerp, is de vraagstelling verbreed naar een beoordeling op nut en noodzaak van het nieuwe ontwerp in zijn totaliteit door een externe commissie.

¹ Motie Olger van Dijk cs, Kamerstukken II 2024/25, 31 936, nr. 1158 en motie Olger van Dijk cs Kamerstukken 2024/25, 31 936, nr. 1187

² Toezegging tijdens Commissiedebat Luchtvaart 24 oktober 2024. Tweede Kamer vergaderjaar 2024–2025, nummer: TZ202410-189

Opgave commissie

De opgave voor de commissie is om aan de hand van het Schetsontwerp en de bijbehorende effectanalyses de nieuwe indeling van het luchtruim in het licht van de motie te beoordelen en hierover te adviseren aan de Minister van IenW. Daarbij wordt de commissie gevraagd om de volgende punten in beschouwing te nemen:

- De maatschappelijke doelstellingen die met de herindeling worden beoogd;
- De veranderende geopolitieke omstandigheden;
- De integraliteit van de herindeling van het luchtruim;
- De objectiviteit van de totstandkoming van het voorgestelde ontwerp;
- De mogelijkheden om verbeteringen in de leefomgevingskwaliteit in de uitvoering te bereiken met de projecten Hoger Naderen Luchthavens;

De commissie heeft niet tot taak om het luchtvaartbeleid te toetsen maar richt zich op de voorgestelde nieuwe indeling van het luchtruim in het Schetsontwerp en de effectanalyses. Keuzes over aantallen vliegtuigbewegingen op Schiphol (waaronder de Balanced Approach) en op andere luchthavens of vliegbases zijn geen onderdeel van de herindeling van het luchtruim en vallen derhalve buiten de reikwijdte van de commissie.

Specifieke aandacht van de commissie zal uitgaan naar de effecten van het ontwerp op de leefomgeving, waaronder verschuiving van geluid, emissies en veranderingen in vliegafstanden, en naar handvatten om hier mee om te gaan.

Klankbordgroep

Onderdeel van de taak van de commissie is om een vertegenwoordiging van de brede omgeving te betrekken in een in te stellen klankbordgroep, mede in het licht van de motie van het lid Olger van Dijk cs (Kamerstuk 2024/25, 31 936, nr. 1187). Met dit onderdeel van de opgave wordt invulling gegeven aan het verzoek van de Kamer om representanten van bewonersgroepen te betrekken, op een manier die past bij de uitgangspunten in de vigerende *Leidraad instellen externe commissies*.

Samenstelling commissie

Bij instelling van de commissie is de van toepassing zijnde *Leidraad instellen externe commissies*³ gevolgd, die onder andere betrekking heeft op de benodigde onafhankelijkheid van de voorzitter en leden van de commissie.

De commissie wordt voorgezeten door de heer JJ. van Dijk.

De commissie bestaat naast de voorzitter en de onafhankelijke externe secretaris uit maximaal vijf andere leden die allen onafhankelijk expert zijn. Gelet op de sterke technisch-inhoudelijke component, is luchtruimkennis noodzakelijk, met name op het gebied van luchtruimbeheer en -gebruik, militaire paraatheid, en op leefomgevingskwaliteit (geluid/emissies (CO₂/NO_x)) in relatie tot de civiele luchtvaart.

De samenstelling van de commissie op deze expertisegebieden wordt voltooid in overeenstemming met de voorzitter. Het kabinet vindt het van belang om, conform de motie, omwonenden goed te betrekken. Om die

³ Leidraad instellen externe commissie 2024. Zie: Leidraad instellen externe commissies 2024 | Rapport | Rijksoverheid.nl

reden zijn representatieve bewonersgroepen uitgenodigd om onafhankelijke experts aan te dragen. Bij de samenstelling van de commissie wordt deze inbreng betrokken. Ook selecteren de Ministeries van IenW en Defensie, in overleg met de voorzitter, onafhankelijke experts voor deelname in de commissie.

Tijdpad

Het advies van de commissie is uiterlijk op 1 november 2025 voorzien, zodat dit kan worden betrokken de verdere detaillering van het Schetsontwerp in een Voorlopig Ontwerp van de nieuwe luchtruimindeling, bijbehorende effectanalyse en de projecten Hoger Naderen Luchthavens. De verwachting is dat begin 2026 het Voorlopig Ontwerp aan de Kamer wordt aangeboden. Zoals eerder aan de Kamer is toegezegd zal politieke besluitvorming over het Voorlopig Ontwerp middels een op voorhang gelijkende procedure plaatsvinden.⁴

Tot slot

De Kamer is op 21 februari 2025 geïnformeerd over de voorgenomen nieuwe indeling van het luchtruim met bijbehorende effectanalyses. NLR heeft in de door haar uitgevoerde onafhankelijke effectanalyse een rectificatie doorgevoerd. In die effectanalyse zijn onder meer het aantal vliegtuigpassages per (gemiddelde) dag te zien waarbij het maximale geluidniveau (L_{Amax}) 60 of 70 dB(A) of meer bedraagt. In deze zogeheten NA60 en NA70 berekeningen werden bewegingen in de avond zwaarder geteld dan bewegingen overdag. Dat is voor deze berekeningen een onjuiste methodiek. Na de aanpassing worden alle bewegingen even zwaar geteld. De legenda is hierbij aangepast om ervoor te zorgen dat de verschuivingen ook met de nu lagere aantallen wel zichtbaar blijven op de kaart. De gecorrigeerde documenten zijn voor alle belangstellenden te raadplegen via de website www.luchtvaartindetoeekomst.nl.⁵

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Madlener

⁴ Kamerstuk 31 936, nr. 1117

⁵ Publiekssamenvatting effectanalyse NLR (2025), figuren 6 en 7. Dezelfde aanpassing is doorgevoerd in het NLR Technische rapport effectanalyse Schetsontwerp nieuwe indeling luchtruim (2025), figuren 3 en 4.
Zie: <https://www.luchtvaartindetoeekomst.nl/onderwerpen/n/nieuwe-indeling-luchtruim/documenten-luchtruimherziening>